

საქმე # 330210015800267

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №ას-536-536-2018

ას-536-536-2018 ნ-----ე

13 ივლისი, 2018 წელი,
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავეძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი განხილვის გარეშე

კასატორი – კ----- ნ-----ე (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე – სს "ს-----ა" (მოპასუხე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 17 ოქტომბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და
სარჩელის დაკმაყოფილება

დავის საგანი – საწარმოო ტრავმის შედეგად მიყენებული ზიანის
ანაზღაურება

საკითხი, რომელზედაც მიღებულია განჩინება - საკასაციო საჩივრის
დაუშვებლად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ხაშურის რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 30 სექტემბრის გადაწყვეტილებით, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 5 მარტის განჩინებითა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 31 ივლისის განჩინებით დადგენილია, რომ კ----- ნ-----ე (შემდეგში: მოსარჩელე, აპელანტი, დასაქმებული ან კასატორი) წლების განმავლობაში მუშაობდა სს „ს-----აში“ (შემდეგში: მოპასუხე, საწარმო, ან დამსაქმებელი) ელმავლის მემანქანედ (ტ.1,ს.ფ. 18-21; 82-94; 116-121).
2. **შრომითი მოვალეობის შესრულებისას, 1998 წლის 22 დეკემბერს, 65 წლის ასაკში**, ელმავლის შემოვლისას დასაქმებულს ფეხი დაუცდა რკინა-ბეტონის განძელოზე და მიიღო საწარმოო ტრავმა თავის არეში. აღნიშნულის შედეგად დაკარგა შრომის უნარი 90%-ით. 2003 წელს, განმეორებითი შემოწმებისას, მოსარჩელეს დაუდგინდა პირველი ჯგუფის ინვალიდობა უვადოდ, ხოლო პროფესიული შრომის უნარიანობის დაკარგვის ხარისხი განისაზღვრა 100%-ით. დამსაქმებლის ბრალი ჯანმრთელობისათვის ზიანის მიყენებაში განსაზღვრულია 80%-ით.
3. ხაშურის სალოკომოტივო დეპოს ცნობის საფუძველზე დადგენილია, რომ საწარმოო ტრავმის გამო კ----- ნ-----ე, 2013 წლის 8 თებერვლის მდგომარეობით, ღებულობდა პენსიას 589.08 ლარის ოდენობით, საიდანაც პენსია - 388,27 ლარი, კლასის სარგო - 58.24 ლარი, ღამის საათებისათვის - 54.91 ლარი, დამსახურების 77.65 ლარი ხოლო მომვლელის ხარჯი - 10 ლარი იყო (ტ.1,ს.ფ. 16-17).
4. სააპელაციო სასამართლოს 2015 წლის 5 მარტის განჩინებით დადგენილია, რომ საწარმოში 2012 წლის 29 ოქტომბრის ბრძანებით განხორციელებული სახელფასო პოლიტიკის ცვლილების შემდეგ, რომლითაც გაუქმდა სახელფასო დანამატი, გაიზარდა სარგოები და ელმავლის მემანქანის ხელფასი განისაზღვრა ფიქსირებული ოდენობით - 1250 ლარით.
5. დადგენილია, რომ ზემოხსენებული ცვლილების შედეგად დასაქმებულს სარჩოს ოდენობა განესაზღვრა ახლებურად, კერძოდ, ელმავლის მემანქანის ხელფასის 80%-ით - 1000 ლარით, ასევე იღებდა საპატიო რკინიგზელის დანამატს - 250 ლარს (ხელფასის 20 %), და მომვლელის თანხას - 50 ლარს.
6. საწარმოს გენერალური დირექტორის 2015 წლის 2 თებერვლის ბრძანებით ახალი სახელფასო სისტემის დანერგვამდე საწარმოში დასაქმებულ სალოკომოტივო ბრიგადების ელმავლის მემანქანეებსა და სხვა პირებს, დროებით, თანამდებობრივი სარგოს გათვალისწინებით დაუწესდათ ყოველთვიური დანამატი ფაქტიურად გამომუშავებული თანამდებობრივი სარგოს შემდეგი ოდენობით: I კლასის ლოკომოტივის მემანქანეს - 15%, II

კლასის მემანქანეს - 10%, ხოლო III კლასის მემანქანეს - 5%.

7. სარჩელის საფუძვლები

- 7.1 დასაქმებულმა 2015 წლის 7 მაისს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს, მოითხოვა, მემანქანის თანამდებობრივი სარგოს 15%, 2014 წლის ნოემბრიდან 2015 წლის აპრილის ჩათვლით, ჯამში 866,48 ლარის, ხოლო 2015 წლის მაისიდან ყოველთვიურად 187.5 ლარის ოდენობით.
- 7.2 მოსარჩელის მითითებით, როგორც პირველი ჯგუფის ინვალიდი, 2000 წლიდან იღებდა სახელოფასო დანამატს 15%-ის ოდენობით, რომელიც შეუჩერდა 2014 წლის ნოემბრიდან, თუმცა, წარმოიშვა ახალი გარემოება იმ სახით, რომ ელმავლის მემანქანეებს დაენიშნათ კლასის დანამატი - I კლასის ლოკომოტივის მემანქანეს - 15%, II კლასის მემანქანეს - 10%, ხოლო III კლასის მემანქანეს - 5%, თუმცა დამსაქმებელი აღნიშნული ცვლილების შესაბამისად არ იხდის სარჩოს.

8. მოპასუხის შესაგებელი

- 8.1 მოპასუხემ წერილობით წარდგენილი შესაგებელით სარჩელი არ ცნო.

9. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება და დასკვნები

- 9.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 1 ნოემბრის გადაწყვეტილებით, კ----- ნ-----ის სარჩელი მოპასუხე სს „ს-----ის“ მიმართ საწარმოო ტრავმის შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით არ დაკმაყოფილდა.
- 9.2 საქალაქო სასამართლომ წინამდებარე განჩინების 1-6 პუნქტებში ასახულ გარემოებებზე მიუთითა და განმარტა, რომ ნაწილობრივ (80%), საწარმოს ბრალით დამდგარი შემთხვევა, რომლის შედეგადაც მოსარჩელის ჯანმრთელობას მიაღება ზიანი, მოხდა 1998 წლის 22 დეკემბერს. ზიანის ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება რომ არ დამდგარიყო, პრეზუმირებულია, რომ მემანქანე იმუშავებდა საპენსიო ასაკამდე, რომელიც იმხანად მოქმედი შრომის კოდექსის (1973 წლის 28 ივნისის რედაქციით) მიხედვით მამაკაცებისათვის 65 წელს შეადგენდა (იხ. სუსგ #789-746-2015, 22.02.2016). ზემოაღნიშნულთან ერთად გასათვალისწინებელია, სამუშაოს სპეციფიკა და საქმის წარმოების დროისათვის არსებული საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, ასევე ჯანმრთელობის მდგომარეობა, რომლის პერიოდული

შემოწმებაც სავალდებულო წინაპირობაა შესაბამისი სამუშაოს შესრულებისათვის.

- 9.3 საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, იმის ვარაუდი, რომ ზიანის ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოების არსებობის პირობებში, მოსარჩელემ ამჟამად იმუშავებდა მოპასუხე საწარმოში იმავე თანამდებობაზე და დადგენილი დამატებითი შეღავათი მასზეც გავრცელდებოდა, უსაფუძვლოა.

10. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

- 10.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 1 ნოემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა დასაქმებულმა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.
- 10.2 აპელანტის განმარტებით, სასამართლომ არასწორად დაადგინა ის გარემოება, რომ ის იღებდა სახელფასო დანამატს, ვინაიდან მას კლასის სახელფასო დანამატი ეძლეოდა, თუმცა 58.24 ლარის და არა 187.5 ლარის ოდენობით.

11. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და დასკვნები

- 11.1 თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 17 ოქტომბრის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება.
- 11.2 სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტები და მათი სამართლებრივი შეფასება და მიუთითა მათზე (საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, შემდეგში: სსსკ 390.3-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი).
- 11.3 სააპელაციო სასამართლოს განმარტებით, სარჩოს მიღების უფლება წარმოადგენს პირის შესაძლებლობას, აუნაზღაურდეს ზიანი, რაც მიიღო საწარმოო ტრავმის არარსებობის პირობებში შესაძლო შრომის ანაზღაურების შესაბამისად. თავად ის გარემოება, რომ საწარმოო ტრავმის მიღების გამო მოსარჩელემ დაკარგა სამუშაო და შესაბამისი ანაზღაურების მიღების შესაძლებლობა, თავის მხრივ, არ წარმოშობს საფუძვლიან და კანონიერ ვარაუდს იმასთან დაკავშირებით, რომ საწარმოო ტრავმის მიუღებლობის შემთხვევაში, მუშაკი განაგრძობდა მუშაობას და მიიღებდა გაზრდილ ხელფასს, 2015 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედებული საწარმოს დირექტორთა საბჭოს #35/1 დადგენილების მე-6 მუხლის საფუძველზე. ამასთან, ვარაუდი, რომ მემანქანე იმუშავებდა საპენსიო ასაკამდე, რომელიც 65 წელს შეადგენდა, მოკლებულია სამართლებრივ საფუძველს.

12. საკასაციო საჩივრის საფუძვლები

- 12.1 აპელანტმა საკასაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 17 ოქტომბრის განჩინება, გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.
- 12.2 საკასაციო საჩივრის პრეტენზიები სააპელაციო საჩივრის იდენტურია (იხ. წინამდებარე განჩინების 10.2 ქვეპუნქტი).

13. საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

- 13.1 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 3 მაისის განჩინებით საკასაციო საჩივარი წარმოებაში იქნა მიღებული სსსკ-ის 391-ე მუხლის მიხედვით დასაშვებობის წინაპირობების შესამოწმებლად.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, მტკიცებულებათა გაანალიზების, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის იურიდიული დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ დასაქმებულის საკასაციო საჩივარი არ აკმაყოფილებს სსსკ-ის 391-ე მუხლის მოთხოვნებს, რის გამოც ის დაუშვებელია, შემდეგი არგუმენტაციით:

14. სსსკ-ის 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ და სხვა არაქონებრივ დავებში დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება

ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე. ზემოაღნიშნული ნორმები განსაზღვრავს იმ მოთხოვნებს, რომელთაც საკასაციო საჩივარი უნდა შეიცავდეს და ეფუძნებოდეს.

15. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სსსკ-ის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არც ერთი ზემოხსენებული საფუძვლით.

16. საკასაციო საჩივრის განხილვისა და საკასაციო სასამართლოს ახალი გადაწყვეტილების მიღების საჭიროება არ არსებობს არც სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების აუცილებლობის თვალსაზრისით (*იხ. სუსგ #ას-789-746-2015, 22.02.2016წ.; #ას-1220-1145-2015, 03.06.2016წ.; იხ., სუსგ №ას-424-397-2017, 29 სექტემბერი, 2017 წელი, სუსგ №ას-1180-1141-2016, 31.03.2017წ.; №ას-637-608-2016, 23.09.2016წ.; №ას-1220-1145-2015, 03.06.2016წ.; №ას-1216-1141-2015 03.06.2016წ.; №ას- 742-710-2016, 25.11.2016წ.*)

17. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საკასაციო საჩივარი დასაშვებიც რომ ყოფილიყო, მას არა აქვს წარმატების პერსპექტივა შემდეგ გარემოებათა გამო:

ა) განსახილველ შემთხვევაში, არ არსებობს სსსკ-ის 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის "ე" ქვეპუნქტით დადგენილი საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის წინაპირობაც, რომლის მიხედვითაც, საკასაციო საჩივარი დასაშვებია, თუ სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულია მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევით, რომელსაც შეეძლო, არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე;

ბ) სსსკ-ის 407.2-ე მუხლის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია. სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილად ცნობილ ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით კასატორს ასეთი დასაბუთებული პრეტენზია არ წარმოუდგენია.

18. საკასაციო სასამართლო კასატორის პრეტენზიის პასუხად განმარტავს, რომ საწარმოს ბრალით დამდგარი შემთხვევა, რომლის შედეგადაც მოსარჩელის ჯანმრთელობას მიაღდა ზიანი, მოხდა 1998 წლის 22 დეკემბერს. ზიანის ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება რომ არ დამდგარიყო, პრეზუმირებულია, რომ მემანქანე იმუშავებდა საპენსიო ასაკამდე, რომელიც იმხანად მოქმედი შრომის კოდექსის (1973 წლის 28 ივნისის რედაქციით) მიხედვით მამაკაცებისათვის 65 წელს შეადგენდა,

ზემოაღნიშნულთან ერთად გასათვალისწინებელია, სამუშაოს სპეციფიკა და საქმის წარმოების დროისათვის არსებული საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, ასევე ჯანმრთელობის მდგომარეობა, რომლის პერიოდული შემოწმებაც სავალდებულო წინაპირობაა შესაბამისი სამუშაოს შესრულებისათვის. თავად ის გარემოება, რომ საწარმოო ტრავმის მიღების გამო კასატორმა დაკარგა სამუშაო და შესაბამისი ანაზღაურების მიღების შესაძლებლობა, თავის მხრივ, არ წარმოშობს საფუძვლიან და კანონიერ ვარაუდს იმასთან დაკავშირებით, რომ საწარმოო ტრავმის მიუღებლობის შემთხვევაში, მუშაკი განაგრძობდა მუშაობას და მიიღებდა გაზრდილ ხელფასს, 2015 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედებული საწარმოს დირექტორთა საბჭოს #35/1 დადგენილების მე-6 მუხლის საფუძველზე. ამასთან, ვარაუდი, რომ მემანქანე იმუშავებდა საპენსიო ასაკამდე, რომელიც 65 წელს შეადგენდა, მოკლებულია სამართლებრივ საფუძველს.

19. სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტების ფარგლებში, რაც სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის (სსსკ-ის 407-ე მუხლი), კასატორმა ვერ შეძლო დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზიის წარმოდგენა, რითაც ვერ დაძლია გასაჩივრებული განჩინების ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთება და ვერ შეძლო მისი გაბათილება სარწმუნო მტკიცებულებებით.

20. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება კანონიერია, ხოლო საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის წინაპირობები არ არსებობს, რაც მისი არსებითად განსახილველად დაუშვებლად ცნობის სამართლებრივი საფუძველია.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-ე, 285-ე, 391-ე, 401-ე, 408.3-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. კ----- ნ-----ის საკასაციო საჩივარი, როგორც დაუშვებელი, დარჩეს განუხილველად;
2. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

ე. გასიტაშვილი

მოსამართლეები:

პ. ქათამაძე

ბ. აღავეძე